

14-12-45

ΒΡΑΔΥΝΟ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

12

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1945, 10.30 Μ.Μ.
ΑΠΟ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ
ΣΤΑΘΜΟ ΑΘΗΝΩΝ (499 Μ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

12^ο ΒΡΑΔΥΝΟ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1945, 10.30 Μ.Μ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ «ΙΒΑΝ ΤΟΝ ΤΡΟΜΕΡΟ» . . . RIMSKY-KORSAKOV

(1844 - 1908)

*«Η Φολομενική Όρχηστρα της Αλβερσίλ υπό την Διεύθυνση
του CONSTANT LAMBERT*

«Η όπερα του Rimsky-Korsakov «Ιβάν ο Τρομερός» — που είναι γνωστή επίσης με τον τίτλο «Η Κόρη του Πακόρ» — γράφτηκε το 1871. Ο Korsakov έμεινε τότε στην Πετρούπολη, και κοίρασε το μουσικό του δαμάτιο με τον φίλο του και συνάδελφο Mussorgsky. Οι δύο μουσικοί δουλεύουν στο μουσικό τραπέζι και έπαιζαν με την σιγή στο ίδιο κτίριο που διέμεναν, γιατί τότε ο Mussorgsky είχε καταπιεί με την αναπόφευκτη του μεγαλοφυΐας του «Boris Godounov».

ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΒΙΟΛΑ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ . . . . . WALTON

(1892 -)

1. *Andante comodo.* 2. *Vivo, con mollo preciso*
3. *Allegro moderato*

*«Ο FREDERICK RIDDLE (βιόλα) και η Συμφωνική Όρχηστρα του Λονδίνου
υπό την Διεύθυνση του WILLIAM WALTON*

«Η βιόλα, σαν όργανο, έχει τελείως παραμεριστεί από το βιολί και το βιολοντσέλλο, που έχουν πιο συναρπαστικό ήχο και μεγαλύτερη ένταση έκφρασης. Οι κλασικοί συνθέτες, εκτός από τον Mozart και τον Brahms, την έχουν τελείως παραμελήσει, και μόνο ο Hindemith —διακεκριμένος εκτελεστής βιόλας— μαζί με τους σύγχρονους Άγγλους συνθέτες πλούτισαν το όργανο αυτό με αξιόλογο ρεπερτόριο. Το δει αναγεννήθηκε στην Άγγλία το ενδιαφέρον για την βιόλα, αυτό άφαιλάται στον έξοικο καλλιτέχνη Lionel Tertis που έπαιξε μερικούς συνθέτες να γράφουν γι' αυτόν. Τό με ενδιαφέρουν από τα έργα αυτά είναι το κοντσέρτο για βιόλα του Walton, που πρωτοπαίχτηκε το 1930, από τον Hindemith, στο Λονδίνο; Φεστιβάλ σύγχρονος Μουσικής στη Λίδη.

«Όλοι πρόβλεπαν με μεγάλο ενδιαφέρον το έργο αυτό. Μέχρι τότε το πιο αξιόλογο έργο του Walton είναι η άνοιξης και αυστρινική «Facades» (μετέδθη από την Κρατ. Ραδ. Στάμπλ στις 7 Σεπτεμβρίου) και ακόμα το δραματικό και λαμπρό χορευτικό έργο «Το Συμπόσιο του Beishazzar» που άρχισε μια βαθιά εντύπωση στο Φεστιβάλ του Leeds το 1928. Κατέγραψεν δεν ήξερε τί έλαχε να κερμίει από το Κοντσέρτο για βιόλα, και λίγος το πρόβλεπεν με τέτοια ώριμτητα, τόση πρωτοτυπία στην κατασκευή του, και τόση ικανοποιητική Ισορροπία ανάμεσα στην ένδοξοποίηση των ρωμαντικών και στο συγκρατημένο ύφος

των κλασικών. Παρά την όφαισιότητά κατοπινή μουσική παραγωγή του Walton, αυτό είναι το καλύτερο του έργο.

Το πρώτο μέρος, σε άργυ χρόνος, είναι σε τροποποιημένη κλασική φόρμα. Ο σολίστας εμφανίζεται σχεδόν μαζί με το πρώτο θέμα, μια λιχτηρή έλακωπή μελωδία που δραμοουργεί την άτμόσφαιρα του μέρους αυτού. Λίγο άργότερο πάλι ο σολίστας παρουσιάζει το δεύτερο θέμα. Το σύντομο μεσοίο μέρος είναι ένα λαμπρό Scherzo με τις νευρικές οσμυλικές συγκροπές που είναι τόσο χαρακτηριστικές στον συνθέτη αυτόν. Το φινάλε είναι το πιο σημαντικό μέρος του κοντσέρτου. Έχει δύο κύρια θέματα που αναπτύσσονται σε μια όραία όρθηστική άποθέωση στη συνέχεια άντι της αναμνησμένης άνακεφαλαίωσης ο σολίστας γυρίζει στο πρώτο θέμα του πρώτου μέρους και το έργο τελειώνει μ' έναν στασιατικό και όραίο έπιλογο που συνδέει τα κύρια θέματα του πρώτου και τρίτου μέρους.

ΤΡΙΑ «ΝΥΚΤΕΡΙΝΑ» ΓΙΑ ΟΡΧΗΣΤΡΑ . . . . . DEBUSSY

(1862 - 1918)

1. *Σύννεφα* 2. *Γιορτές* 3. *Σειρήνες*

*«Η Όρχηστρα του Conservatoire των Παριζίων υπό την Διεύθυνση
του PIERO COPPOLA*

«Αντίθετα από πολλούς μουσικούς ο Debussy ενδιαφέρθηκε με πάθος για τις άδελφές τέχνες: την Λυγοτεχνία και την Ζωγραφική. Στόν κύκλο των γνωσμών των συμπαιρωμένων ο Whistler, Verlaque, Mallarmé, Gide και Pierre Louys. Μία τόσο μεγάλη άνάμνη στις φιλολογικές και καλλιτεχνικές τάσεις της έσοχής, όπως έλισης ή άπόφωση έκείσθησίου του στην όπτική άποφωφά, καθώς και η μεγαλόφωτο του να μετατρέψει μια όπτική έντύπωση σε ήχος, είναι αναπόφευκτο να έχουν ως άποτέλεσμα να έπικολληθεί ή έτικέττα του Ιμπερσιονισμού στη μουσική του.

Αποτυχώς άντι ή έτικέττα γίνθηκε άποφωφή για πολλές παρεξηγήσεις γύρω από την μουσική του Debussy. Άλίετα; δηλαδή ότι ο Debussy δεν έκανε τίποτα περισσότερο από του να ζωγραφίσει με ήχος, μια μορφή που δεν θα του άποδίδετο και άν δεν άπέδιδε την διάθεση και την άτμόσφαιρα με τέτοια ένταρτική έπιτυχία, μια μορφή που, εν πάσει περιπτώσει, παραβλέπει το γεγονός ότι για να φτιάσει σ' αυτό τ' άποτέλεσμα χρειάζεται μια μεγάλη μουσική Ιδιοσφαιία. Έκεί πλέον ή λέξις «Ιμπερσιονισμός» πολύ συχνά τυπίζεται με την Ιδιότητα του άπροσδιόριστου από έκείνους που τότε άρέσει να χρησιμοποιούν λέξις χωρίς να προσέχουν. Και ίδω συμβαίνει ένα άκόμο παράδοξο: Για να δώσει στην τέχνη την έντύπωση του άπροσδιόριστου, σε άντίθεση με το χρώς, ο καλλιτέχνης είναι ύποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει μέσα

πού, όσο κι' ἂν εἶναι λεπτεπίλεπτα, εἶναι πάντως καλὰ καθορισμένα. Ἦσως σὸ ἀντικείμενό του ὁ Debussy νὰ εἶταν ἕνας «décadent» ρωμαντικός, μὰ στὴν οὐσία εἶταν κλασσικός.

Τὰ τρία «Νυχτερινὰ» γράφτηκαν σὸ τέλος τοῦ περασμένου αἰώνα, καὶ τὰ δυὸ πρῶτα πρωτοπαίχτηκαν σὸ Παρίσι τὸ 1900. Εἶναι τόσο δύσκολο σὲ μιὰ αἴθουσα συναυλιῶν νὰ ἐπιτύχει ἕνα ἱκανοποιητικὸ ἀμάλγαμα ἀνάμεσα στὴ γυναικεία χορωδία (πὺν τραγουδαίει μὲ κλειστὸ στόμα) καὶ τὴν ὀρχήστρα, πὺν πολὺ συχνὰ τὸ μέρος «Σειρῆνες» παραλείπεται—ὅπως ἔγινε στὴν πρώτη ἐκτέλεση. Τίποτα ὅμως δὲν μορεῖ νὰ προξενήσει μεγαλύτερη βλάβη σὸ ἔργο, γιὰτὶ ἡ ἀντίθεση ἀνάμεσα στὰ τρία τμήματα ἔχει ὑπολογισθῆ μὲ μεγάλη προσοχή. Ὅπως λέει ὁ ἴδιος ὁ συνθέτης, τὸ «Σύννεφο» τὰ ἐμπνεύστηκε καθὼς μιὰ νύχτα ἀκουμπισμένος σὸ πεζούλι μιᾶς γέφυρας τοῦ Σηκουάνα παρακολουθοῦσε τὰ γκριζὰ σύννεφα τῆς Παρισιανῆς νυχτιᾶς νὰ κυνηγοῦνται σὸ στερέωμα. Πὺν καὶ πὺν ἡ σφαιρίχτρα ἑνὸς ρυμουλκοῦ διέκοπτε τὴν ὄνειροπόλῃσὶ του. . .

Οἱ «Γιορτές», πὺν εἶναι μιὰ ἐντύπωση ἀπὸ νυχτερινὸ λαϊκὸ πανηγῦρι, δὲν χρειάζεται περιγραφές. Στὶς «Σειρῆνες» ξεχωρίζουν, πάνω σὸ πλατάγισμα πὺν κάνουν τὰ σκοτεινόχρωμα τῶν νερῶν, οἱ φωνές τῶν μυθικῶν ὄντων πὺν θέλησαν νὰ πλανέψουν τὸν Ὅδυσσέα.

13^ο ΒΡΑΔΥΝΟ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1945, 10.30 Μ.Μ.

ΠΡΕΛΟΥΔΙΟ «ΚΗΟVANSΗCHINA» . . . . . MUSSORGSKY

Ἡ Συμφωνικὴ Ὁρχήστρα τῆς Boston. Διευθύνει ὁ KUSSEVITZKY

ΣΤΙΣ ΣΤΕΠΠΕΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΣΙΑΣ . . . . . BORODIN

Ἡ Συμφωνικὴ τοῦ Λονδίνου. Διευθύνει ὁ ALBERT COATES

ΣΕΡΕΝΑΤΑ ΓΙΑ ΕΓΧΟΡΔΑ . . . . . ΤCHAIKOVSKY

Ἡ Συμφωνικὴ τοῦ B.B.C. Διευθύνει ὁ ADRIAN BOULT

ΣΟΥΪΤΑ «ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ» . . . . . STRAVINSKY

Ἡ Ὁρχήστρα τῆς Φιλαδελφίας. Διευθύνει ὁ LEOPOLD STOKOVSKY

Τὰ προγράμματά μας ἐκδίδονται ἑβδομαδιαίως καὶ διανέμονται δωρεὰν ἀπ' ὅλα τὰ κέντρα τῆς Ἀγγλο-Ἑλληνικῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν στὴν περιφέρεια Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Διαδίδετε τὰ προγράμματα στοὺς φίλους σας πὺν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν μουσική.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

(499 Μ.) 10.30 Μ.Μ.